



Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL RIMVYDAS NORKUS
prezentate la 8 mai 2025¹

Cauzele conexate C-72/24 [Keladis I] și C-73/24 [Keladis II]¹

HF (C-72/24),

WI (C-73/24)

împotriva

Anexartiti Archi Dimosion Esodon

[cerere de decizie preliminară formulată de Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Tribunalul Administrativ de Primă Instanță din Salonic, Grecia)]

„Trimitere preliminară – Uniunea vamală – Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 – Codul vamal comunitar – Regulamentul (UE) nr. 952/2013 – Codul vamal al Uniunii – Importuri de mărfuri – Fraude rezultate din importuri subevaluate de produse – Metode secundare de determinare a valorii în vamă – Practică administrativă care utilizează «prețul minim acceptabil pentru determinarea valorii în vamă»”

I. Introducere

1. Prezentele cereri de decizie preliminară adresate de Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Tribunalul Administrativ de Primă Instanță din Salonic, Grecia) în temeiul articolului 267 TFUE au ca obiect interpretarea normelor Uniunii în materie vamală și comercială, inclusiv a dispozițiilor de punere în aplicare a Acordului General pentru Tarife și Comerț.

2. Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între două persoane fizice, HF, proprietar al unei întreprinderi de produse textile la Grevena (Grecia), și WI, angajată a unei întreprinderi importatoare, pe de o parte, și Anexartiti Archi Dimosion Esodon (Autoritatea Fiscală Publică Independentă, Grecia), pe de altă parte, în legătură cu mai multe decizii de recuperare ulterioară aferentă supunerii taxei pe valoarea adăugată (TVA) a unor operațiuni de import de produse textile provenite din Turcia. Prin aceste decizii, lui HF și WI, despre care se presupune că sunt implicați în operațiuni de contrabandă, li s-au aplicat taxe majorate pentru infracțiunile astfel săvârșite. Prin acțiunea formulată, HF și WI solicită anularea deciziilor menționate, contestând printre altele metoda prin care autoritățile vamale au calculat valoarea în vamă a mărfurilor în discuție, care constă în esență în utilizarea anumitor date statistice.

¹ Limba originală: franceza.

¹ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile din procedură.

3. Compatibilitatea cu dreptul Uniunii a utilizării acestor date statistice pentru a determina valoarea în vamă este problema juridică centrală care se ridică în cauzele conexate². În consecință, în conformitate cu cererea Curții, concluziile noastre se vor concentra pe această problemă. Chiar dacă jurisprudența existentă oferă deja anumite puncte de reper, considerăm că o interpretare a Curții este necesară în interesul securității juridice, cu atât mai mult cu cât răspunsul care trebuie dat instanței de trimitere poate avea consecințe financiare atât pentru persoanele în cauză, cât și pentru bugetul Uniunii. O astfel de interpretare ar trebui să asigure și o aplicare uniformă a metodelor de determinare a valorii în vamă de către autoritățile naționale³.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul internațional

4. Este relevant, în cadrul prezentelor cauze, articolul 7 alineatul (2) litera (f) din Acordul privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994⁴.

B. Dreptul Uniunii

5. Sunt relevante, în cadrul prezentelor cauze, articolul 85 din Directiva 2006/112/CE⁵, articolele 29-31 din Codul vamal comunitar⁶, articolele 152 și 181a, precum și anexa 23 la Regulamentul (CEE) nr. 2454/93⁷, articolele 70, 71 și 74 din Codul vamal al Uniunii⁸ și articolele 140, 142 și 144 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447⁹.

² Este vorba despre un subiect dezbătut în doctrina juridică. D'Angelo, G., „Customs valuation adjustment in recent CJEU case law”, *Aspects of customs control in selected EU member States*, Bologna University Press, Bologna, 2023, p. 172, arată că Curtea este dispusă să autorizeze, în anumite împrejurări, utilizarea metodei valorii statistice care permite Comisiei Europene să ajusteze valorile vamale declarate, pentru a recupera de la statele membre resursele proprii tradiționale imputabile bugetului Uniunii. Cu toate acestea, nu este clar dacă și în ce condiții, în cadrul metodei „fall-back”, autoritățile vamale naționale ar putea utiliza metoda valorii statistice pentru a ajusta valorile vamale declarate de importatori.

³ Lyons, T., (în *EU Customs Law*, ediția a treia, Oxford University Press, Oxford, 2018, p. 160), arată că însuși scopul acestor metode este de a asigura o aplicare uniformă a normelor de stabilire a taxelor vamale.

⁴ JO 1994, L 336, p. 119, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 128.

⁵ Directiva Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 3, p. 7).

⁶ Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO 1992, L 302 p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58), denumit în continuare „CVC”.

⁷ Regulamentul Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului nr. 2913/92 (JO 1993, L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 46/1999 al Comisiei din 8 ianuarie 1999 (JO 1999, L 10, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 11, p. 49), denumit în continuare „Regulamentul de aplicare a CVC”.

⁸ Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO 2013, L 269, p. 1), denumit în continuare „CVU”.

⁹ Regulamentul de punere în aplicare al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO 2015, L 343, p. 558), denumit în continuare „Regulamentul de punere în aplicare a CVU”.

C. Dreptul elen

6. Articolul 29 alineatele 1 și 6 din Nomos 2960/2001 – Ethnikos Teloniakos Kodikas (Legea nr. 2960/2001 privind Codul vamal național) (FEK A' 265, denumit în continuare „Codul vamal”) prevede:

„1. O datorie vamală este obligația oricărei persoane fizice sau juridice față de o autoritate vamală de a achita toate drepturile vamale, taxele, inclusiv taxa pe valoarea adăugată (TVA), și alte drepturi și taxe impuse de stat, care sunt datorate pentru mărfuri și sunt aplicate acestora în conformitate cu dispozițiile relevante.

[...]

6. Debitorul datoriei vamale este declarantul, persoana în numele căreia se depune o declarație privind accizele și alte taxe, precum și orice altă persoană față de care a luat naștere o datorie în temeiul dispozițiilor legislației vamale. [...]”

7. Potrivit articolului 33 alineatul 1 din Codul vamal:

„După ce le-a prezentat autorității vamale, proprietarul mărfurilor sau reprezentantul său legal, în raport cu legislația în vigoare, trebuie să depună o declarație pentru ca aceste mărfuri să fie plasate sub un regim vamal sau să fie afectate uneia dintre celelalte destinații vamale, în conformitate cu dispozițiile specifice ale legislației comunitare.”

8. Articolul 155 din acest cod prevede:

„1. Constituie contrabandă:

[...]

b) orice acțiune prin care se urmărește privarea statului elen sau a Uniunii Europene de drepturile vamale, de taxe și de alte obligații financiare care le sunt datorate pentru mărfuri importate sau exportate, inclusiv atunci când acestea au fost percepute într-un moment și un mod diferit de cele prevăzute de lege. Infracțiunile prevăzute la acest alineat determină stabilirea în sarcina autorilor lor a unor drepturi majorate în conformitate cu dispozițiile prezentului cod, chiar dacă organele competente ar considera că nu sunt întrunite elementele constitutive ale unei contrabande care poate face obiectul urmăririi penale.

2. Se consideră contrabandă:

[...]

g) cumpărarea, vânzarea și deținerea de mărfuri importate sau puse în consum într-un mod care constituie infracțiunea de contrabandă;

[...];

i) subevaluarea sau supraevaluarea mărfurilor importate sau exportate, în cazul în care aceasta determină o pierdere de drepturi vamale, de taxe și de alte obligații financiare [litera i), astfel cum a fost înlocuită cu articolul 1 alineatul 60 din Legea nr. 3583/2007].

[...]

9. Articolul 35 alineatul 3 din Nomos 2859/2000 – Kyrosi Kodika Forou Prostithemenis Axias (Legea nr. 2859/2000 de punere în aplicare a Codului privind TVA-ul) (FEK A' 248/7.11.2000, denumită în continuare „Codul privind TVA-ul” prevede:

„În cazul importului de bunuri, persoana impozabilă în scopuri de TVA este persoana desemnată drept proprietar al bunurilor importate, în conformitate cu dispozițiile legislației vamale.”

III. Situația de fapt la originea litigiilor, procedurile principale și întrebările preliminare

A. Cauza C-72/24 (Keladis I)

10. În anul 2014, în cadrul activității sale comerciale, HF a importat în Grecia produse textile care provin din Turcia.

11. Declarațiile vamale au fost depuse la autoritățile vamale în conformitate cu procedura simplificată de declarare prevăzută la articolul 81 din CVC, care prevede că, la cererea declarantului, aceste autorități pot consimți ca drepturile de import să fie achitate pentru întregul transport, pe baza încadrării tarifare a mărfurilor pentru care se percepe cel mai mare drept de import.

12. Or, în temeiul Deciziei nr. 1/95 a Consiliului de asociere CE-Turcia din 22 decembrie 1995 privind punerea în aplicare a etapei finale a uniunii vamale (96/142/CE) (JO 1996, L 35, p. 1), nu se percep taxe vamale pentru mărfuri care provin din Turcia. În consecință, mărfurile declarate de societatea importatoare nu erau supuse decât TVA-ului la import, reținând ca bază de impozitare valoarea în vamă indicată de această societate în declarațiile sale de import.

13. În anul 2016, în urma unei sesizări privind subevaluarea mărfurilor importate, autoritățile vamale au efectuat o anchetă la finalul căreia s-a dovedit că existau indicii întemeiate care sugerau că valoarea în vamă indicată în mai multe declarații vamale era inexactă, iar destinatarul mărfurilor desemnat în acest declarații nu era proprietarul real al mărfurilor.

14. Având în vedere îndoielile lor, autoritățile vamale au efectuat, la 14 decembrie 2016, o verificare ulterioară a tuturor declarațiilor vamale la finalul căreia au constatat existența unui sistem de contrabandă care s-a aflat la originea a 289 de declarații de import false. În această privință, autoritățile vamale au reținut că, printr-un mecanism complex de fraudă, acest sistem implica declararea unor valori în vamă semnificativ inferioare valorilor minime viabile din punct de vedere comercial.

15. Cu toate acestea, autoritățile vamale au arătat că, din cauza imposibilității unui control fizic ulterior al mărfurilor și a descrierii generale a acestora în facturile corespunzătoare, ele nu erau în măsură să reconstituie prețurile reale plătite efectiv pentru aceste mărfuri furnizorilor turci.

16. În aceste condiții, pentru a determina valoarea în vamă a mărfurilor în discuție, autoritățile vamale au procedat la stabilirea unui preț minim acceptabil („*lowest acceptable price*”) (denumit în continuare „PMA”) prin utilizarea unui instrument de evaluare a riscurilor întemeiat pe date la nivelul Uniunii, elaborat de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

17. Această metodă constă, mai întâi, în calcularea unui „preț mediu corectat” („*cleaned average price*”) (denumit în continuare „PMC”), numit și „prețul echitabil” („*fair price*” sau „*fair value*”). PMC se calculează pe baza prețurilor lunare la import ale produselor în cauză provenite din Turcia extrase din Comext, baza de date de referință pentru statisticile detaliate privind comerțul internațional cu mărfuri administrate de Eurostat. Acestea sunt estimări statistice ale prețurilor produselor comercializate, calculate pe baza datelor care exclud prețurile extreme.

18. În sfârșit, se calculează o valoare echivalentă cu 50 % din PMC, care constituie PMA. Acesta, exprimat de asemenea în preț pe kilogram, este utilizat ca profil sau prag de risc care permite autorităților vamale ale statelor membre să identifice valorile deosebit de scăzute declarate la import și, în consecință, importurile cu risc important de subevaluare.

19. Astfel, autoritățile vamale din toate statele membre au la dispoziție un sistem de comunicare, sistemul de informații antifraudă (Anti-Fraud Information System – AFIS), la care participă și OLAF. Prin intermediul acestui sistem și prin utilizarea mai specifică a instrumentului de monitorizare automată [*Automated Monitoring Tool*, (AMT)], acestora le este posibil să identifice cazurile de subevaluare.

20. În cadrul prezentei cauze, pe baza PMA astfel calculat, autoritățile vamale au stabilit „prețul unitar” în sensul articolului 30 alineatul (2) litera (c) din CVC. Aceste autorități au motivat alegerea respectivă având în vedere imposibilitatea de a se întemeia, pe de o parte, pe valoarea de tranzacție fictivă a produselor în discuție, subevaluate în mod deliberat, și, pe de altă parte, pe valoarea de tranzacție a unor produse identice sau similare, ținând seama de descrierea incompletă a produselor pe facturile anexate la declarațiile vamale. În plus, autoritățile menționate nu au fost în măsură să controleze fizic mărfurile în discuție cu ocazia controlului ulterior, dat fiind că acestea nu au fost puse sub sechestru.

21. În această privință, autoritățile vamale arată că niciunul dintre participanții la presupusa rețea de contrabandă nu a furnizat, în cadrul explicațiilor sale, elemente care să permită să se considere că valorile în vamă reținute erau mult mai ridicate decât prețurile efectiv plătite.

22. Autoritățile vamale au constatat astfel că suma reprezentând TVA-ul eludat în mod fraudulos se ridica, pentru toate mărfurile care au făcut obiectul unei declarații frauduloase grație sistemului de contrabandă în discuție, la 6 211 300,18 euro.

23. În ceea ce privește implicarea lui HF în acest sistem de contrabandă, el a deținut, în cursul anului 2014, mărfuri care au făcut obiectul unei declarații false de valoare în vamă și, pentru acest motiv, în temeiul dreptului național, este obligat la plata TVA-ului eludat datorat pentru mărfurile respective.

24. HF a introdus o acțiune împotriva deciziilor de rectificare în cauză la Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Tribunalul Administrativ de Primă Instanță din Salonic), instanța de trimitere. Acesta a susținut că determinarea valorii în vamă a mărfurilor pe baza PMA este nelegală, întrucât acestea din urmă, în calitate de date statistice ale prețurilor de import, nu ar putea fi utilizate decât pentru a repune în discuție valoarea declarată, dar nu ar putea constitui o metodă de determinare a valorii în vamă. În plus, acesta apreciază că a fost achitat definitiv pentru infracțiunea de contrabandă printr-o hotărâre a Trimeles Plimmeleiodikeio Grevenon (Tribunalul Corecțional în complet format din trei membri din Grevena, Grecia).

25. Cu titlu introductiv, instanța de trimitere consideră că nu este ținută de hotărârea de achitare definitivă pronunțată de Trimeles Plimmeiodikeio Grevenon (Tribunalul Corecțional în complet format din trei membri din Grevena) decât în măsura în care deciziile de recuperare au stabilit în sarcina lui HF taxe majorate care ar trebui anulate. În schimb, ea apreciază că HF este încă obligat la plata TVA-ului la import eludat.

26. Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Tribunalul Administrativ de Primă Instanță din Salonic) exprimă îndoieli cu privire la conformitatea cu dreptul Uniunii a utilizării prețurilor-prag pentru determinarea valorii în vamă. În consecință, acesta a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Valorile statistice denumite «valori-prag» (*threshold values*) sau «prețuri echitabile» (*fair prices*), care se întemeiază pe baza de date statistice Comext a Eurostat și obținute [din AFIS] al OLAF, a căror aplicare o constituie instrumentul de monitorizare automată ([IMA]) și care sunt puse la dispoziția autorităților vamale naționale prin intermediul sistemelor electronice ale acestora din urmă îndeplinesc cerința asigurării accesului tuturor operatorilor economici, astfel cum s-a precizat în Hotărârea [Curții] din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458)? Datele pe care le conțin sunt doar date agregate, în sensul [Regulamentului (CE) nr. 471/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind statisticile comunitare privind comerțul exterior cu țările terțe și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1172/95 al Consiliului (JO 2009, L 152, p. 23) și al Regulamentului (UE) nr. 113/2010 al Comisiei din 9 februarie 2010 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 471/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare privind comerțul exterior cu țările terțe, în ceea ce privește schimburile comerciale vizate, definiția datelor, elaborarea statisticilor de comerț pe caracteristici de întreprindere și în funcție de moneda de facturare, precum și mărfurile sau mișcările specifice, în vigoare în perioada relevantă?
- 2) În contextul unei verificări ulterioare, atunci când nu este posibil să se efectueze un control fizic al mărfurilor importate, valorile statistice din baza de date Comext, în măsura în care sunt considerate general accesibile și nu conțin doar date agregate, pot fi utilizate de autoritățile vamale naționale numai pentru a susține îndoielile lor rezonabile cu privire la faptul că valoarea declarată în declarații reprezintă valoarea de piață, și anume suma efectiv plătită sau care trebuie plătită pentru aceste mărfuri, sau și în scopul de a determina, pe această bază, valoarea lor în vamă, în conformitate cu metoda alternativă prevăzută la articolul 30 alineatul (2) litera (c) din [CVC] – sau la articolul [74] alineatul (2) litera (c) din [CVU] – denumită „metoda deductivă” sau, după caz, cu o altă metodă alternativă? Ce incidență are asupra răspunsului la această întrebare faptul că nu se poate stabili care mărfuri identice sau similare fac în prezent obiectul unor vânzări, în sensul articolului 152 alineatul (1) din [Regulamentul de aplicare a CVC]?
- 3) În orice caz, utilizarea acestor valori statistice pentru a determina valoarea în vamă a unor mărfuri importate specifice, echivalentă cu aplicarea unor prețuri minime, este conformă cu obligațiile care decurg din Acordul internațional privind stabilirea valorii în vamă încheiat de Organizația Mondială a Comerțului (OMC), denumit și Acordul privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994, la care Uniunea Europeană este parte, ținând seama de faptul că acest acord interzice în mod expres utilizarea unor prețuri minime?

- 4) În legătură cu întrebarea precedentă, rezerva în favoarea principiilor și a dispozițiilor generale ale Acordului internațional privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994, menționat mai sus, prevăzută la articolul 31 alineatul (1) din [CVC], în ceea ce privește metoda «fall back» de determinare a valorii în vamă, și, în mod corelativ, excluderea aplicării unor valori minime, prevăzută la alineatul (2) al aceluiași articol din [CVC] (care nu figurează în dispoziția corespunzătoare de la articolul 74 alineatul (3) din [CVU]), se aplică numai atunci când este utilizată această metodă sau reglementează toate metodele alternative de determinare a valorii în vamă?
- 5) În cazul în care se constată că simplificarea clasificării în sensul articolului 81 din [CVC] (devenit articolul 177 din [CVU]) a fost utilizată la momentul importului, este posibilă aplicarea metodei alternative prevăzute la articolul 30 alineatul (2) litera (c) din [CVC] [care corespunde articolului 70 alineatul (2) litera (c) din [CVU]], indiferent de eterogenitatea mărfurilor declarate cu același cod TARIC prin aceeași declarație și de valoarea fictivă corespunzătoare a mărfurilor care nu sunt cuprinse în acest cod de clasificare tarifară?
- 6) În sfârșit, independent de întrebările precedente, dispozițiile de drept elen care reglementează stabilirea persoanelor obligate la plata TVA-ului la import sunt suficient de clare, în conformitate cu cerințele dreptului Uniunii, în măsura în care prevăd că persoana impozabilă este «persoana desemnată drept proprietar al mărfurilor importate»?

B. Cauza C-73/24 (Keladis II)

27. Cu excepția faptului că, pe de o parte, WI este angajată a unei întreprinderi de comerț angro cu produse textile provenite din Turcia și se consideră că a avut cunoștință de sistemul de contrabandă în discuție, dat fiind că era însărcinată cu cea mai mare parte a gestiunii acestei întreprinderi și, pe de altă parte, declarațiile vamale în cauză au fost depuse între luna martie 2014 și luna decembrie 2016, faptele și motivarea deciziei de trimitere în cauza C-73/24 (Keladis II) sunt similare cu cele din decizia de trimitere în cauza C-72/24 (Keladis I).

28. În aceste condiții, Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Tribunalul Administrativ de Primă Instanță din Salonic) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, redactate în termeni analogi celor utilizați în cererea de decizie preliminară în cauza C-72/24 (Keladis I):

- „1) În cazul în care există îndoieli rezonabile cu privire la faptul că valoarea declarată în vamă a mărfurilor importate este valoarea contractuală reală a mărfurilor, însă valoarea contractuală nu poate fi determinată printr-o verificare ulterioară pe baza metodelor prevăzute la articolul 30 alineatul (2) literele (a) și (b) (valoarea de tranzacție a unor produse identice și similare) din [CVC] și la articolul 74 alineatele (1) și (2) din [CVU], dat fiind că, pe de o parte, mărfurile nu au fost puse sub sechestru și, prin urmare, este imposibil să se efectueze un control fizic al acestora și, pe de altă parte, descrierea mărfurilor din documentele care însoțesc declarația de import este generală și imprecisă, este compatibilă cu articolul 30 alineatul (2) litera (c) din [CVC] și cu articolul 74 alineatul (2) litera (c) din [CVU] o practică administrativă potrivit căreia, pentru stabilirea valorii de piață a mărfurilor, prin aplicarea «metodei deductive» prevăzute de aceste dispoziții, sunt utilizate drept bază așa-numitele «prețuri-prag», definite în instrumentul de monitorizare automată ([IMA]) [din AFIS] și determinate prin metode statistice?

- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, este permisă utilizarea «prețurilor-prag» menționate mai sus prin aplicarea oricăreia dintre celelalte metode descrise la articolele 30 și 31 din [CVC] și la articolul 74 alineatele (1)-(3) din [CVU], ținând seama în special, pe de o parte, de flexibilitatea rezonabilă care trebuie să caracterizeze aplicarea «metodei fall-back», în sensul articolului 31 din [CVC] și al articolului 74 alineatul (3) din [CVU], și, pe de altă parte, de interdicția expresă privind determinarea valorii în vamă pe baza unor valori în vamă minime, prevăzută de aceeași «metodă fall-back» [articolul 31 alineatul (2) litera (f) din [CVC] și articolul 144 alineatul (2) litera (f) din [Regulamentul de punere în aplicare a CVU]]?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la ambele întrebări precedente, dreptul Uniunii permite ca TVA-ul neplătit să nu fie imputat unui importator cu privire la care se descoperă ulterior că a importat (în mod sistematic) mărfuri la prețuri inferioare celor stabilite ca prețuri minime viabile din punct de vedere comercial, atunci când autoritățile vamale nu sunt în măsură, cu ocazia verificării ulterioare, să determine valoarea în vamă a mărfurilor importate prin una dintre metodele descrise la articolele 30 și 31 din [CVC] și la articolul 74 alineatele (1)-(3) din [CVU], sau este permisă, în această situație și ca ultimă soluție, imputarea acestuia pe baza unor prețuri minime plauzibile determinate statistic, așa cum s-a admis deja în cazul imputării de către Comisie a pierderii de resurse proprii unui stat membru care nu a efectuat controale vamale adecvate [a se vedea Hotărârea Curții din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea), C-213/19, EU:C:2022:167]?
- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua sau la a treia întrebare precedentă, prețurile minime determinate statistic trebuie să reprezinte importuri care au fost efectuate în aceeași perioadă sau aproximativ în aceeași perioadă ca și importurile care fac obiectul controlului și, în acest caz, care este intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea rezultatului statistic și importurile care fac obiectul controlului (de exemplu, ar putea fi aplicate prin analogie cele 90 de zile prevăzute la articolul 152 alineatul (1) litera (b) din [Regulamentul de aplicare a CVC] și la articolul 142 alineatul (2) din [Regulamentul de punere în aplicare a CVU]]?
- 5) În cazul unui răspuns afirmativ la cel puțin una dintre primele trei întrebări în ceea ce privește utilizarea «prețurilor-prag» pentru stabilirea valorilor de piață ale bunurilor importate, în ipoteza în care, cu ocazia importului, a fost urmată procedura prevăzută la articolul 81 din [CVC] și la articolul 177 din [CVU] pentru a simplifica procedura de întocmire a declarațiilor vamale prin gruparea codurilor TARIC ale mărfurilor, este conformă cu principiul interzicerii determinării unor valori în vamă arbitrare sau fictive o practică administrativă potrivit căreia valoarea în vamă a tuturor mărfurilor importate în cadrul fiecărei declarații de import se calculează pe baza «prețului-prag» stabilit pentru produsul specific, al cărui cod TARIC este menționat în declarația de import, întrucât autoritatea vamală trebuie considerată ca fiind ținută de gruparea efectuată de importator, în conformitate cu articolul 222 alineatul (2) litera (b) din [Regulamentul de punere în aplicare a CVU], sau, dimpotrivă, prețul fiecărui produs trebuie determinat pe baza propriei poziții tarifare, inclusiv în situația în care codul nu este menționat în declarația de import, pentru a evita riscul impunerii unor taxe vamale arbitrare?”

IV. Procedurile în fața Curții

29. Deciziile de trimitere în cauzele C-72/24 (Keladis I) și C-73/24 (Keladis II), datate 30 noiembrie 2023, au fost primite la grefa Curții la 30 ianuarie 2024.

30. Prin decizia președintelui Curții din 25 martie 2024, cauzele C-72/24 (Keladis I) și C-73/24 (Keladis II) au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

31. Părțile din litigiul principal, guvernele elen, ceh, spaniol și francez, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise în termenul stabilit la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.

32. În ședința din 29 ianuarie 2025, au prezentat observații mandatarii *ad litem* ai părților din litigiul principal, ai guvernelor elen, ceh și spaniol, precum și ai Comisiei.

V. Analiză juridică

A. Considerații preliminare

33. Prezentele cauze conexate privesc în esență aplicabilitatea diferitelor metode de determinare a valorii în vamă în cazurile în care există un risc de subevaluare, dar în care nu mai este posibil un control fizic al mărfurilor în discuție, întrucât acestea nu au fost puse sub sechestru de către autoritățile vamale. Având în vedere imposibilitatea de a determina valoarea în vamă reală, se putea dovedi oportun să se recurgă la valori statistice pentru a se apropia cât mai mult posibil de valoarea în vamă. Prin urmare, se ridică problema *legalității unei asemenea abordări*, aspect pe care îl vom examina în prezentele concluzii în raport cu reglementarea vamală aplicabilă.

34. Necesitatea de a clarifica această problemă decurge printre altele din faptul că, după cum a arătat Curtea, funcționarea uniunii vamale impune în mod necesar să existe *criterii uniforme pentru a determina valoarea în vamă* a mărfurilor importate din țările terțe, întrucât doar în acest mod se asigură o politică comercială comună¹⁰. Uniformitatea acestor criterii evită denaturările ce ar putea reprezenta bariere netarifare în calea comerțului, garantând astfel, în cele din urmă, o conformitate cu normele a sistemului comercial multilateral¹¹.

35. Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, în temeiul articolului 286 alineatul (2) și al articolului 288 alineatul (2) din CVU, CVC a fost înlocuit cu CVU, cu efect de la 1 mai 2016. Totuși, dat fiind că faptele din litigiul principal în cauza C-73/24 (Keladis II) s-au desfășurat înainte și după această dată, pentru a răspunde la întrebările adresate, este necesar să se efectueze *interpretarea dispozițiilor celor două coduri*. În această privință, articolele 70 și 74 din CVU, care prevăd normele referitoare la determinarea valorii în vamă a mărfurilor, sunt în esență identice cu normele prevăzute la articolele 29-31 din CVC. Prin urmare, jurisprudența referitoare la CVC este, în principiu, aplicabilă și CVU.

36. În conformitate cu cererea Curții, prezentele concluzii se vor concentra pe primele patru întrebări din cauzele C-72/24 (Keladis I) și C-73/24 (Keladis II). Astfel cum rezultă din afirmațiile care figurează în deciziile de trimitere aflate la originea celor două cauze conexate, diferitele întrebări preliminare adresate Curții se suprapun sub mai multe aspecte și pot fi, pentru acest motiv, regrupate în trei axe tematice. Aceste întrebări privesc, în primul rând, posibilitatea de a recurge la valori statistice atunci când valoarea în vamă nu a putut fi stabilită în conformitate cu

¹⁰ A se vedea Hotărârea din 12 iulie 1973, Massey-Ferguson (8/73, EU:C:1973:90, punctul 3).

¹¹ Fabio, M., *Customs Law of the European Union*, ediția a cincea, Alphen aan den Rijn, 2020, p. 140.

articolul 29 din CVC și cu articolul 70 din CVU¹², în al doilea rând, compatibilitatea valorilor-prag stabilite pe baza unor date statistice cu interzicerea utilizării valorilor minime în vamă¹³ și, în al treilea rând, intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea rezultatului statistic și importurile care fac obiectul evaluării¹⁴. Vom aborda întrebările preliminare adresate de instanța de trimitere în cadrul unei prezentări a acestor trei axe tematice.

B. Cu privire la metodele pentru calcularea valorii în vamă a mărfurilor

37. Cu toate acestea, înainte de a examina aspectele respective, este important să se explice relevanța valorii în vamă a mărfurilor și modul în care aceasta este calculată de administrația vamală. Valoarea în vamă se utilizează pentru a determina valoarea mărfurilor atunci când sunt plasate sub diferitele regimuri vamale. Ea este esențială pentru a determina valoarea corectă a taxelor vamale care trebuie achitate pentru mărfurile puse în liberă circulație. În Uniune, valoarea în vamă este de asemenea utilizată pentru calcularea TVA-ului¹⁵. În fapt, articolul 85 din Directiva 2006/112 prevede că, „[p]entru importurile de bunuri, baza de impozitare este valoarea în vamă, stabilită în conformitate cu dispozițiile comunitare în vigoare”. Interpretarea dată acestor dispoziții în jurisprudență trebuie de asemenea luată în considerare.

38. Astfel cum a amintit Curtea în jurisprudență¹⁶, dreptul Uniunii referitor la evaluarea în vamă urmărește stabilirea unui sistem echitabil, uniform și neutru, care exclude utilizarea de valori în vamă arbitrare sau fictive. Valoarea în vamă trebuie, așadar, să reflecte valoarea economică reală a unei mărfi importate și, prin urmare, să țină seama de ansamblul elementelor acestei mărfi care prezintă o valoare economică¹⁷. În această privință, trebuie arătat că, în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din CVC¹⁸, baza pentru valoarea în vamă este, în principiu, „valoarea de tranzacție” a mărfurilor importate, respectiv prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfuri atunci când sunt vândute pentru export către teritoriul vamal al Uniunii, ajustat, dacă este cazul, în conformitate cu articolele 32 și 33 din CVC. În consecință, pentru a determina valoarea în vamă, „valorii de tranzacție” trebuie să i se acorde *prioritate*. Metoda de calculare a valorii în vamă a mărfurilor bazată pe „valoarea de tranzacție” este considerată a fi metoda cea mai adecvată și cea mai frecvent utilizată¹⁹.

39. Cu toate acestea, în unele cazuri, valoarea în vamă nu poate fi calculată pe baza valorii de tranzacție. Articolul 181a din Regulamentul de aplicare a CVC prevede că nu este necesar ca autoritățile vamale să determine valoarea în vamă a mărfurilor importate pe baza valorii de tranzacție în cazul în care sunt îndreptățite să aibă îndoieli că valoarea declarată nu reprezintă suma totală, plătită sau plătitibilă. În acest caz, ele pot refuza să accepte valoarea declarată dacă îndoielile lor persistă după ce s-au solicitat informații sau documente suplimentare și după ce persoanei interesate i s-a oferit o ocazie rezonabilă de a-și prezenta punctul de vedere cu privire la motivele pe care se întemeiază aceste îndoieli²⁰. În cazul în care importatorul nu reușește să înlăture îndoielile îndreptățite ale autorităților vamale sau nu răspunde ori nu furnizează

¹² A se vedea punctul 48 și urm. din prezentele concluzii.

¹³ A se vedea punctul 77 și urm. din prezentele concluzii.

¹⁴ A se vedea punctul 90 și urm. din prezentele concluzii.

¹⁵ Albert, J.-L., *Le droit douanier de l'Union européenne*, capitolul 3 („L'espèce, l'origine, la valeur”), Bruylant, Bruxelles, 2019, p. 304 și urm.

¹⁶ A se vedea Hotărârea din 28 februarie 2008, Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, punctul 60).

¹⁷ A se vedea Hotărârea din 9 iulie 2020, Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya „Mitnitsi” (C-76/19, EU:C:2020:543, punctul 34).

¹⁸ A se vedea de asemenea dispoziția corespunzătoare a articolului 70 alineatul (1) din CVU.

¹⁹ A se vedea Hotărârea din 12 decembrie 2013, Christodoulou ș.a. (C-116/12, EU:C:2013:825, punctul 44).

²⁰ A se vedea Hotărârea din 28 februarie 2008, Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, punctul 52).

elemente de probă noi, autoritățile vamale pot respinge valoarea de tranzacție declarată și pot aplica o altă metodă de determinare a valorii în vamă. În cazul în care metoda valorii de tranzacție nu poate fi aplicată sau valoarea de tranzacție declarată este respinsă de autoritățile vamale, valoarea în vamă se determină utilizând una dintre metodele secundare de evaluare. O dispoziție similară este prevăzută la articolul 140 din Regulamentul de punere în aplicare a CVU.

40. În ceea ce privește validitatea îndoielilor privind valoarea de tranzacție, Curtea a statuat că autoritățile vamale pot considera valoarea de tranzacție declarată a mărfurilor importate ca fiind anormal de scăzută în raport cu valoarea statistică medie a importului de mărfuri comparabile. În special, atunci când prețul declarat este inferior cu mai mult de 50 % decât prețul statistic mediu, diferența de preț apare ca fiind suficientă pentru a justifica îndoielile autorităților vamale și respingerea valorii în vamă declarate. Tocmai aceasta este situația care se regăsește în cauzele din speță²¹.

41. Atunci când valoarea în vamă nu poate fi stabilită, în temeiul articolului 29 din CVC, cu ajutorul valorii de tranzacție a mărfurilor importate, evaluarea în vamă se efectuează în conformitate cu dispozițiile articolului 30 din CVC, prin aplicarea, în mod succesiv, a metodelor prevăzute la articolul 30 alineatul (2) literele (a)-(d) din CVC²². În ipoteza în care nu este posibil să se stabilească valoarea în vamă a mărfurilor importate nici pe baza articolului 30 din CVC, evaluarea în vamă se efectuează în conformitate cu dispozițiile articolului 31 din CVC²³ potrivit metodei „*fall-back*”²⁴.

42. Astfel cum a constatat Curtea, rezultă atât din modul de redactare a articolelor 29-31 din CVC, cât și din ordinea în care trebuie să fie aplicate criteriile de stabilire a valorii în vamă în conformitate cu aceste articole că respectivele dispoziții prezintă o *legătură de subsidiaritate* între ele²⁵. Numai atunci când valoarea în vamă nu poate fi stabilită prin aplicarea unei anumite dispoziții trebuie să se recurgă la dispoziția care urmează imediat după aceasta în ordinea stabilită²⁶. Trebuie precizat că, potrivit punctului 2 din notele interpretative asupra valorii în vamă care figurează în anexa 23 la Regulamentul de aplicare a CVC referitoare la articolul 31 alineatul (1) din CVC, o „suplețe rezonabilă” în aplicarea acestor metode este conformă obiectivelor și dispozițiilor articolului 31 alineatul (1) din acest cod²⁷.

43. Curtea a arătat că având în vedere legătura de subsidiaritate care există între diferitele metode de stabilire a valorii în vamă prevăzute la articolul 30 alineatul (2) literele (a)-(d) din CVC, autoritățile vamale trebuie să dea dovadă de diligență în punerea în aplicare a fiecăreia dintre metodele succesive prevăzute de această dispoziție înainte de a putea constata că aceasta nu este aplicabilă²⁸. Astfel, atunci când autoritatea vamală încearcă să stabilească valoarea în vamă în

²¹ Autoritățile vamale elene au apreciat că metoda bazată pe valoarea de tranzacție prevăzută la articolul 29 din CVC trebuia exclusă pentru motivul că valorile în vamă declarate erau prea mici în raport cu „prețurile-prag” calculate ca procent din „prețurile echitabile”. Această împrejurare justifică, potrivit autorităților menționate, îndoielile îndreptățite în ceea ce privește valorile declarate și, în consecință, respingerea valorilor respective.

²² A se vedea de asemenea dispoziția corespunzătoare a articolului 74 alineatul (1) din CVU.

²³ A se vedea de asemenea dispoziția corespunzătoare a articolului 74 alineatul (3) din CVU.

²⁴ A se vedea Hotărârea din 16 iunie 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, punctul 28).

²⁵ Avocatul general Campos Sánchez-Bordona explică la punctul 36 din Concluziile din 23 ianuarie 2025 prezentate în cauză C-782/23, Tauritus (C-782/23, EU:C:2025:30), că între metodele succesive de determinare a valorii există o „ierarhie” impusă în mod expres chiar de CVU.

²⁶ A se vedea Hotărârea din 16 iunie 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, punctul 29).

²⁷ A se vedea Hotărârea din 28 februarie 2008, Carboni e derivati (C-263/06, EU:C:2008:128, punctul 60), și Hotărârea din 9 martie 2017, GE Healthcare (C-173/15, EU:C:2017:195, punctul 80).

²⁸ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 35).

conformitate cu articolul 30 alineatul (2) litera (a) din CVC, ea trebuie să își întemeieze aprecierea pe elemente care privesc mărfuri identice, exportate în același sau aproximativ același moment cu mărfurile care se evaluează²⁹.

44. Atunci când autoritatea vamală, după ce a constatat că această metodă nu se aplică, încearcă să stabilească valoarea în vamă în conformitate cu articolul 30 alineatul (2) litera (b) din CVC, ea trebuie să își întemeieze aprecierea pe elemente care privesc mărfuri similare, exportate către Uniune în același sau aproximativ același moment cu mărfurile care sunt evaluate. Având în vedere obligația de diligență care le revine în punerea în aplicare a articolului 30 alineatul (2) litera (a) și (b) din CVC, autoritățile vamale sunt obligate să consulte toate sursele de informare și bazele de date de care dispun pentru a stabili valoarea în vamă în modul cel mai precis și cel mai apropiat de realitate³⁰.

45. Obligația de motivare ce revine autorităților vamale în cadrul punerii în aplicare a acestor dispoziții trebuie, pe de o parte, să permită expunerea în mod clar și neechivoc a motivelor care le-au determinat să excludă una sau mai multe metode de stabilire a valorii în vamă; pe de altă parte, această obligație implică faptul că aceste autorități sunt obligate să prezinte în decizia lor de stabilire a cuantumului taxelor la import datorate datele pe baza cărora a fost calculată valoarea în vamă a mărfurilor, atât pentru a-i permite destinatarului acesteia să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să formuleze o acțiune împotriva ei, cât și pentru a le permite instanțelor să își exercite controlul asupra legalității deciziei menționate³¹.

46. În prezentele cauze, din deciziile de trimitere reiese că autoritățile vamale elene nu au aplicat metodele de determinare bazate pe valoarea de tranzacție a unor mărfuri identice sau similare prevăzute la articolul 30 alineatul (2) litera (a) și (b) din CVC și la articolul 74 alineatul (2) litera (a) și (b) din CVU, aceste metode neputând fi aplicate pentru motivul că mărfurile nu fuseseră puse sub sechestru, iar descrierea lor pe facturile care însoțeau declarațiile de import era formulată în termeni generali și imprecisi.

47. Din această perspectivă, instanța națională solicită să se stabilească dacă este posibil să se utilizeze, într-una dintre metodele secundare de evaluare prevăzute la articolul 30 alineatul (2) din CVC și la articolul 74 alineatul (2) din CVU, valorile calculate în mod statistic care figurează în AMT. Această chestiune ține de prima axă tematică, care cuprinde primele două întrebări preliminare în cauza C-72/24 (Keladis I), precum și primele trei întrebări preliminare în cauza C-73/24 (Keladis II), și va fi examinată în continuare în prezentele concluzii.

²⁹ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 36).

³⁰ A se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2017, LS Customs Services (C-46/16, EU:C:2017:839, punctul 56), și Hotărârea din 20 iunie 2019, Oribalt Riga (C-1/18, EU:C:2019:519, punctul 27).

³¹ A se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2017, LS Customs Services (C-46/16, EU:C:2017:839, punctele 44 și 45), și Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctele 53 și 54).

C. Cu privire la posibilitatea de a utiliza date statistice în vederea determinării valorii în vamă

1. Natura datelor conținute în AMT și limitele de utilizare a datelor statistice potrivit jurisprudenței

48. În această privință, trebuie arătat că Curtea a autorizat utilizarea de date statistice în anumite domenii ale activității autorităților vamale. În scopul prezentei cauze, considerăm oportun să amintim cazurile în care utilizarea de date statistice a fost considerată conformă cu cerințele dreptului Uniunii. Acest lucru va permite să se stabilească restricțiile pe care acest drept le impune unei astfel de abordări.

49. În Hotărârea din 16 iunie 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455), Curtea a statuat că valorile statistice disponibile în AMT puteau fi utilizate de autoritățile vamale pentru a respinge valoarea de tranzacție declarată. Mai concret, Curtea a considerat că, atunci când prețul declarat este de mai mic de 50 % din prețul mediu calculat în mod statistic, această diferență importantă de preț este suficientă pentru a justifica îndoielile exprimate de autoritățile vamale și respingerea de către acestea din urmă a valorii tarifare declarate pentru produsele respective³²

50. AMT constituie astfel un instrument conceput în vederea evaluării riscurilor, care le permite autorităților vamale să identifice declarațiile potențial subevaluate care necesită controale vamale suplimentare. După cum am menționat anterior, autoritățile vamale elene au recurs tocmai la această abordare și nicio parte interesată nu contestă legalitatea ei. Totuși, autoritățile vamale elene nu s-au limitat la a utiliza datele statistice pentru a identifica o subevaluare, ci au utilizat aceste date pentru a determina valoarea în vamă. În opinia noastră, jurisprudența existentă până în prezent oferă doar informații limitate pentru a evalua legalitatea unei asemenea utilizări a datelor statistice.

51. În hotărârea pronunțată în cauza FAWKES, Curtea a statuat că, la stabilirea valorii în vamă potrivit metodelor secundare bazate pe valoarea de tranzacție a unor mărfuri identice sau similare prevăzute la articolul 30 alineatul (2) literele (a) și (b) din CVC, autoritățile vamale ale unui stat membru trebuie să țină seama de elemente precum caracteristicile fizice, calitatea, renumele, caracterul interschimbabil al mărfurilor și nivelul comercial al vânzărilor³³.

52. Curtea a subliniat de asemenea importanța *obligăției de motivare*³⁴, menționată la punctul 45 din prezentele concluzii. Trebuie amintit că Curtea a statuat în esență că, pentru a garanta operatorului economic dreptul de a fi informat cu privire la datele utilizate pentru a stabili valoarea în vamă a mărfurilor pe care le-a importat, acest operator trebuie să dispună de informații care să îi permită să conteste orice incoerență între datele de referință utilizate de autoritatea vamală și importurile sale în lumina cerințelor conținute la articolul 30 alineatul (2) literele (a) și, respectiv, (b) din CVC³⁵. Cu alte cuvinte, un operator economic trebuie să poată contesta compararea propriilor importuri cu alte importuri reale utilizate în vederea aplicării metodelor suplimentare de determinare a valorii în vamă, ceea ce nu este, prin natura sa, posibil în cazul valorilor statistice, întrucât acestea nu corespund niciunui import real.

³² A se vedea Hotărârea din 16 iunie 2016, EURO 2004. Hungary (C-291/15, EU:C:2016:455, punctele 38 și 39).

³³ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 48).

³⁴ Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctele 39, 51, 53 și 55).

³⁵ Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 54).

53. Cu toate acestea, trebuie precizat că în cauza FAWKES (C-187/21) era vorba despre stabilirea valorii în vamă numai în temeiul articolului 30 alineatul (2) literele (a) și (b) din CVC. Metodele prevăzute în aceste dispoziții impun efectiv compararea anumitor elemente precum cele enumerate la punctul 51 din prezentele concluzii ³⁶.

54. Or, valorile statistice cuprinse în AMT, deși utile pentru identificarea riscurilor de fraudă și a importurilor subevaluate, nu sunt în măsură să facă parte din motivarea unei decizii vamale prin care se determină valoarea în vamă pe baza dispozițiilor utilizate în cauza FAWKES (C-187/21).

55. Astfel, aceste valori statistice nu conțin informații suficient de precise cu privire la importurile comparabile, care sunt necesare pentru aplicarea metodelor suplimentare de determinare a valorii în vamă în temeiul articolului 30 din CVC și al articolului 74 alineatul (2) din CVU. Acest lucru a fost confirmat de Comisie, care a precizat în observațiile sale că valorile statistice denumite „prețuri echitabile” care figurează în AMT constituie doar *date agregate și nu țin seama de caracteristicile specifice ale produselor în cauză*, cum ar fi calitatea acestora de exemplu. În plus, este vorba despre valori *mai generale și indirecte în raport cu valorile de tranzacție*.

56. În ceea ce privește accesibilitatea datelor conținute în AMT, Comisia explică în observațiile sale scrise că prețurile calculate statistic, denumite „prețuri echitabile” și care figurează în AMT, pot fi comunicate operatorilor economici în cadrul exercitării dreptului de a fi ascultat. Comisia a confirmat acest aspect în ședință și nicio parte interesată prezentă la ședință nu l-a repus în discuție. În schimb, potrivit Comisiei, „prețurile-prag”, calculate de statele membre pe baza unui procent din valorile statistice conținute în AMT și care sunt stabilite pentru a ajuta autoritățile vamale să identifice declarațiile care trebuie verificate, ar trebui considerate informații care nu trebuie divulgate operatorilor economici „în mod necontrolat” pentru a evita compromiterea eficacității sistemului de gestionare a riscurilor ³⁷.

57. Din această perspectivă, ținând seama de caracteristicile prezentate de valorile statistice conținute în AMT, evocate la punctele anterioare, și de obligația autorităților vamale de a „prez[enta] în decizia lor de stabilire a cuantumului taxelor la import datorate datele pe baza cărora a fost calculată valoarea în vamă a mărfurilor” ³⁸, se ridică problema dacă motivarea întemeiată pe date statistice agregate putea îndeplini cerințele respective. Răspunsul la această întrebare presupune de la bun început necesitatea de a examina aspectul dacă recurgerea la acest tip de date poate fi autorizată în cadrul vreunei metode secundare de determinare a valorii în vamă.

58. În această privință, trebuie arătat că, în cadrul cauzei Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19), privind stabilirea cuantumului pierderilor cauzate resurselor proprii ale Uniunii, Curtea a statuat că, în lipsa unor date suficiente referitoare la calitatea mărfurilor puse deja în liberă circulație, atunci când nu mai este posibil, din cauza omisiunilor din partea autorităților vamale de a lua măsurile necesare (cum ar fi controale fizice, solicitări de informații sau de documente ori chiar prelevare sistematică de eșantioane), să se determine valoarea acestor mărfuri pe baza uneia dintre metodele de evaluare prevăzute la

³⁶ Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 48).

³⁷ Comisia nu precizează însă ce anume vizează prin „în mod necontrolat” și dacă, în opinia sa, accesul la prețurile-prag în cadrul unei proceduri judiciare putea de asemenea să compromită eficacitatea sistemului de gestionare a riscurilor.

³⁸ Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 54).

articolele 29-31 din CVC, „*numai o metodă statistică poate fi utilizată pentru estimarea valorii mărfurilor respective*”³⁹. Cu alte cuvinte, Curtea nu a exclus ca o asemenea abordare să poată, în anumite împrejurări, să fie avută în vedere ca *ultimă soluție*.

59. Pe de altă parte, nu trebuie uitat că determinarea corectă a datoriei vamale constituie o atribuție imperativă pentru a asigura colectarea efectivă și integrală a resurselor proprii tradiționale reprezentate de taxele vamale⁴⁰. Mai concret, Curtea a amintit că, din moment ce există o legătură directă între colectarea veniturilor provenite din taxe vamale și punerea la dispoziția Comisiei a resurselor corespunzătoare, revine statelor membre, în conformitate cu obligațiile care le sunt impuse în temeiul articolului 325 alineatul (1) TFUE, sarcina de a proteja interesele financiare ale Uniunii împotriva fraudei sau a oricărei alte activități ilegale care aduce atingere acestor interese și de a lua măsurile necesare pentru a garanta colectarea efectivă și integrală a acestor taxe și, prin urmare, a acestor resurse⁴¹. În acest context, recurgerea la valori statistice a fost autorizată de Curte într-o cauză rezultată dintr-o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor inițiată de Comisie împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pentru motivul că acesta din urmă nu își îndeplinise obligația de a colecta în mod corect resursele proprii tradiționale în temeiul articolului 325 TFUE.

60. Desigur, trebuie arătat că Curtea a fost chemată să se pronunțe cu privire la legalitatea utilizării de către Comisie a valorilor statistice, stabilite pe baza unei metode dezvoltate de OLAF⁴², la calcularea cuantumului pierderilor acestor resurse proprii și că Curtea a subliniat de asemenea, în mai multe rânduri, caracterul specific al împrejurărilor speței⁴³.

61. Cu toate acestea, ceea ce este important de arătat este că Curtea a acceptat utilizarea unor valori statistice pentru a stabili pierderea resurselor proprii ale Uniunii în situația punerii în liberă circulație a mărfurilor în cauză, aceste mărfuri nemaiputând fi rechemate în scopul unor verificări în vederea stabilirii valorii lor reale⁴⁴, ceea ce corespunde în esență cadrului factual stabilit de instanța de trimitere în prezentele cauze. Deși suntem conștienți de aspectele care disting cauza Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) de prezentele cauze⁴⁵, considerăm că utilizarea unor valori statistice, *în principiu*, nu poate fi exclusă ca o măsură adecvată pentru apărarea intereselor financiare ale Uniunii ca *ultimă soluție* atunci când toate celelalte metode au eșuat. Astfel, dacă utilizarea datelor statistice ar fi autorizată pentru a determina amploarea răspunderii unui stat membru pentru pierderea resurselor proprii ale Uniunii, dar ar fi absolut interzis să se recurgă la aceleași valori pentru a determina valoarea în

³⁹ Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19, EU:C:2022:167, punctul 443). Sublinierea noastră.

⁴⁰ Rijo, J., *Customs Law in the European Union*, Wolters Kluwer, Alphen aan den Rijn, 2021.

⁴¹ Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19, EU:C:2022:167, punctul 346).

⁴² Este vorba despre metoda OLAF-JRC (Joint Research Center) [a se vedea Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19, EU:C:2022:167, punctul 53)].

⁴³ Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19, EU:C:2022:167, punctele 444 și 447).

⁴⁴ A se vedea Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19, EU:C:2022:167, punctul 443).

⁴⁵ Examinarea de către Curte, în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor [Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea)], a utilizării metodei OLAF-JRC viza în esență să se verifice dacă această metodă se justifică în raport cu particularitățile împrejurărilor speței și era suficient de precisă și de fiabilă, având în vedere printre altele că avea la bază criterii care nu sunt nici arbitrare, nici distorsionate și că se întemeia pe o analiză obiectivă și coerentă a tuturor datelor relevante disponibile, astfel încât să nu conducă la o supraestimare vădită a cuantumului acestor pierderi [a se vedea Hotărârea din 8 martie 2022, Comisia/Regatul Unit (Combaterea fraudei privind subevaluarea) (C-213/19, EU:C:2022:167, punctul 452), în timp ce obiectivul privind determinarea valorii în vamă constă în stabilirea acestor valori cât mai apropiate posibil de valoarea economică reală a mărfurilor importate.

vamă a mărfurilor în raport cu un operator economic, aceasta ar risca să transfere răspunderea pentru datoria vamală a unui operator economic unui stat membru și ar crea astfel o lacună în sistemul vamal.

62. Oricât de importante ar fi obiectivele de prevenire a fraudei și de apărare a intereselor financiare ale Uniunii, reiese de asemenea din jurisprudența citată la punctele anterioare că urmărirea lor nu se poate face în detrimentul drepturilor operatorului economic. Acesta este motivul pentru care utilizarea unor valori statistice ar trebui efectuată într-un mod care să garanteze „un echilibru între necesitatea ca autoritățile vamale să asigure aplicarea corectă a legislației vamale, pe de o parte, și dreptul operatorilor economici de a fi tratați în mod echitabil”, pe de altă parte, astfel cum reiese din considerentul (26) al CVU. În special, trebuie să se asigure că, indiferent de metoda utilizată în speță, valorile în vamă sunt *cât mai apropiate posibil de valoarea economică reală* a mărfurilor importate.

63. Pe de altă parte, trebuie amintit că, în hotărârea pronunțată în cauza C-599/20, *Baltic Master* (C-599/20), Curtea a considerat admisibilă recurgerea la informațiile disponibile în bazele de date naționale. Mai precis, Curtea a precizat că datele conținute într-o bază de date națională cu privire la mărfuri care se încadrează în același cod TARIC și care provin de la același vânzător precum mărfurile în cauză constituie o „dată disponibilă în Uniune”, în sensul articolului 31 alineatul (1) din CVC, care poate fi reținută ca bază pentru stabilirea valorii în vamă a mărfurilor în cauză. Potrivit Curții, referirea la aceste date constituie un mijloc de stabilire a respectivei valori care este, în același timp, „firesc”, în sensul articolului 31 alineatul (1) din CVC, și în concordanță atât cu principiile, cât și cu dispozițiile generale ale acordurilor internaționale și cu dispozițiile la care se referă aceasta⁴⁶.

64. Concluziile care trebuie desprinse din această hotărâre pentru prezentele cauze sunt însă restrânse, printre altele ca urmare a faptului că utilizarea datelor din bazele naționale considerată licită de către Curte în cauza *Baltic Master* (Hotărârea din 9 iunie 2022, *Baltic Master*, C-599/20, EU:C:2022:457) nu se limita la date statistice agregate, ci era mai specifică (mărfuri care se încadrează în același cod TARIC și care provin de la același vânzător precum mărfurile în cauză) decât în cauzele în discuție. Cu toate acestea, apreciem că hotărârea menționată trebuie privită ca o recunoaștere a utilității tuturor bazelor de date în serviciul autorităților vamale, inclusiv a celor care sunt gestionate chiar de statele membre. Această hotărâre trebuie coroborată cu Hotărârea *FAWKES*, citată anterior, în care Curtea a subliniat posibilitatea de care dispun statele membre, prin intermediul unor cereri corespunzătoare, de a accesa informațiile deținute de autoritățile vamale ale altor state membre și de instituțiile și serviciile Uniunii⁴⁷.

2. Conformitatea abordării statistice cu cadrul de reglementare vamal

65. În considerațiile care urmează, vom examina în ce măsură pot fi utilizate valori statistice în aplicarea metodelor secundare de determinare a valorii în vamă pentru ca această abordare să poată îndeplini cerințele legale evocate la punctul 63 din prezentele concluzii. Vom indica printre altele dificultățile inerente fiecăreia dintre metode, cu scopul de a propune o abordare conformă cu dreptul Uniunii. Ne vom structura analiza în funcție de *ordinea de subsidiaritate* dintre diferitele metode, astfel cum am descris-o în prezentele concluzii⁴⁸.

⁴⁶ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, *Baltic Master* (C-599/20, EU:C:2022:457, punctele 54-56).

⁴⁷ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, punctele 56 și 57).

⁴⁸ A se vedea punctele 38 și 41 din prezentele concluzii.

66. După cum vom arăta în această examinare, numai una dintre metodele amintite poate, în opinia noastră, să fie luată în considerare ca fiind adecvată pentru utilizarea datelor statistice, și anume cea numită „*fall-back*”. Acesta este motivul pentru care vom aborda doar pe scurt celelalte metode. Cu titlu introductiv, trebuie arătat că aplicabilitatea acestor metode este în esență împiedicată de doi factori, pe de o parte, *lipsa informațiilor necesare cu privire la mărfurile* în discuție și, pe de altă parte, faptul că *valorile statistice care figurează în AMT constituie doar date agregate*, neținând seama de caracteristicile specifice ale mărfurilor în cauză.

a) Valoarea de tranzacție a unor mărfuri identice sau similare

67. Cu referire la ceea ce am indicat anterior⁴⁹, trebuie arătat că însăși natura valorilor statistice este motivul pentru care utilizarea acestor valori este, în opinia noastră, exclusă în cadrul unei eventuale aplicări a metodei prevăzute la articolul 30 alineatul (2) literele (a) și (b) din CVC și la articolul 74 alineatul (2) literele (a) și (b) din CVU. Astfel, în măsura în care această metodă implică o comparație între mărfurile considerate identice (sau similare) și cele pentru care se solicită determinarea valorii în vamă, anumite informații sunt indispensabile pentru a evalua o serie de criterii, enumerate de Curte în jurisprudența sa, precum caracteristicile fizice, calitatea, renumele, caracterul interschimbabil al mărfurilor și nivelul comercial al vânzărilor⁵⁰. Or, datele conținute în AMT nu furnizează, din cauza caracteristicilor lor, informații precise pentru a efectua o asemenea comparație. În acest context, trebuie să se observe că autoritățile elene au înlăturat de asemenea aplicarea acestei metode în speță.

b) Metoda deductivă

68. Metoda deductivă prevăzută la articolul 30 alineatul (2) litera (c) din CVC și la articolul 74 alineatul (2) litera (c) din CVU se întemeiază pe prețul unitar, și anume prețul la care mărfurile importate sau cele identice ori similare importate sunt vândute în Uniune în același sau aproximativ același moment cu mărfurile care fac obiectul unei evaluări. Pentru aplicarea acestei metode, autoritățile vamale trebuie să cunoască anumite informații referitoare la produse, cum ar fi comisioanele plătite sau convenite, marjele practicate pentru profit și cheltuielile generale, pentru a le putea deduce din prețul utilizat ca valoare în vamă. În speță, autoritățile vamale elene au aplicat metoda deductivă având în vedere imposibilitatea de a se întemeia pe valoarea de tranzacție a produselor în discuție, care fuseseră subevaluate în mod deliberat, sau pe valoarea de tranzacție a unor produse identice sau similare, ținând seama de descrierea incompletă a produselor pe facturile anexate la declarații.

69. După cum arată Comisia în observațiile sale, există mai multe motive care conduc la excluderea aplicabilității acestei metode în speță. În special, este dificil de înțeles modul în care un preț mediu calculat pe baza valorilor de import acceptate în trecut poate fi util pentru aplicarea metodei deductive bazate pe prețurile de vânzare. Astfel, pentru a aplica această metodă, autoritățile vamale trebuie să se refere la prețuri unitare specifice calculate în conformitate cu normele prevăzute la articolul 152 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul de aplicare a CVC și la articolul 142 alineatul (5) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU. Potrivit acestor norme, prețul unitar este întotdeauna determinat pornind de la prețul de vânzare a mărfurilor importate identice sau similare la un moment dat. Or, după cum arată Comisia, aceste prețuri de vânzare nu sunt disponibile în AMT.

⁴⁹ A se vedea punctele 51-58 din prezentele concluzii.

⁵⁰ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 48).

c) Metoda valorii calculate

70. În ceea ce privește metoda valorii calculate, trebuie observat că aplicarea sa presupune ca autoritățile vamale să dispună de informații specifice privind costul sau valoarea materiilor prime și a operațiunilor de fabricație utilizate pentru fabricarea produselor, precum și quantumul profitului și al cheltuielilor generale care este egal cu cel luat în considerare în mod normal în vânzările de mărfuri din aceeași categorie sau de aceeași natură ca mărfurile care sunt evaluate fabricate de producătorii din țara exportatoare către Uniune.

71. Cu toate acestea, astfel cum explică Comisia în observațiile sale, valorile statistice care sunt denumite „prețuri echitabile” și sunt disponibile în AMT nu includ aceste informații. În consecință, valorile statistice disponibile în AMT nu pot fi utilizate pentru a calcula valoarea în vamă a mărfurilor importate. Pe de altă parte, trebuie să se țină seama de faptul că, într-un caz precum cel din speță, în care mărfurile nu au fost puse sub sechestru și nu sunt disponibile pentru un control fizic, datele disponibile în bazele de date ale statelor membre nu permit autorităților vamale să obțină asemenea informații. Prin urmare, trebuie înlăturată și aplicarea metodei calculate.

d) Utilizarea unor „prețuri-prag” în metoda „fall-back”

72. Ultima metodă prevăzută de reglementare în vederea determinării valorii în vamă este metoda „fall-back”, prevăzută la articolul 31 alineatul (2) din CVC și la articolul 74 alineatul (3) din CVU, precizându-se că dreptul vamal al Uniunii prevede *două modalități* diferite.

73. Pe de o parte, metoda „fall-back” permite recurgerea la o „suplețe rezonabilă”, în conformitate cu punctul 2 din nota interpretativă asupra valorii în vamă referitoare la articolul 31 alineatul (1) din CVC⁵¹. Noțiunea de „suplețe rezonabilă” presupune printre altele ca metodele secundare de calculare a valorii în vamă să poată fi utilizate cu *o anumită suplețe a criteriilor sale de aplicare*⁵².

74. Pe de altă parte, din articolul 31 alineatul (1) din CVC și din articolul 74 alineatul (3) din CVU reiese că valoarea în vamă poate fi determinată prin „mijloace rezonabile”. Această din urmă dispoziție trebuie coroborată cu articolul 144 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU, care prevede că pot fi utilizate „alte metode adecvate” în vederea determinării valorii în vamă. Deși nu există o dispoziție echivalentă în regimul CVC, apreciem că o asemenea abordare poate fi avută în vedere și sub regimul acestui cod, întrucât nicio dispoziție nu împiedică în mod expres autoritățile vamale să utilizeze asemenea „metode adecvate”. Astfel, articolul 144 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU nu face decât să aducă câteva precizări cu privire la întinderea competențelor conferite administrației.

75. În principiu, *cele două modalități oferă, în opinia noastră, posibilitatea de a utiliza statisticile în vederea determinării valorii în vamă*. Cu toate acestea, a doua modalitate, datorită modului larg în care sunt formulate dispozițiile citate anterior, pare a fi cea mai adecvată pentru a servi drept

⁵¹ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, Baltic Master (C-599/20, EU:C:2022:457, punctul 48).

⁵² Niestedt, M., *EU-Außenwirtschaftsrecht und Zollrecht* (Krenzler/Herrmann/Niestedt), München 2024 (a se vedea de asemenea articolul 74 punctul 7 din CVU) precizează că aplicarea „flexibilă” a altor metode poate implica satisfacerea mai generoasă a cerințelor individuale ale celorlalte metode. Potrivit acestui autor, rezultatele observațiilor de piață la nivelul Uniunii, *ale statisticilor comerciale* și ale anchetelor privind prețurile pot fi utilizate ca „mijloace rezonabile”. Determinarea valorii în vamă prin metoda „fall-back” nu necesită stabilirea unui preț de piață. Este vorba în esență despre o estimare a diferitelor elemente ale valorii în vamă, în care sunt acceptate inexactități.

bază pentru abordări inovatoare dezvoltate de administrație. În plus, având în vedere caracterul său subsidiar, această modalitate vizează în mod clar instrumente de ultimă instanță în situații caracterizate printr-o lipsă de informații cu privire la mărfurile în discuție.

76. Făcând abstracție de diferențele care caracterizează aceste două modalități, acestea au în comun faptul că aplicarea lor este supusă condiției ca *metodele care vor fi utilizate să nu intre sub incidența uneia dintre interdicțiile enumerate la articolul 31 alineatul (2) literele (a)-(g) din CVC și la articolul 74 alineatul (3) din CVU* coroborat cu articolul 144 alineatul (2) literele (a)-(g) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU. În conformitate cu aceste dispoziții, nicio valoare în vamă nu va fi determinată printre altele *pe baza unor valori în vamă minime* și a unor valori arbitrar sau fictive.

1) Compatibilitatea cu interzicerea valorilor în vamă minime

77. Interdicția determinării valorii în vamă pe baza valorilor în vamă minime, care face obiectul celei de a treia și al celei de a patra întrebări preliminare în cauza C-72/24 (Keladis I), precum și al celei de a doua și al celei de a treia întrebări preliminare în cauza C-73/24 (Keladis II), constituie a doua axă tematică care trebuie examinată în prezentele concluzii.

78. Această interdicție este menționată în mod specific la articolul 31 alineatul (2) litera (f) din CVC și la articolul 144 alineatul (2) litera (f) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU. Pe de altă parte, trebuie arătat că articolul 31 alineatul (1) din CVC și articolul 74 alineatul (3) din CVU fac trimitere la *principiile și dispozițiile generale ale articolului VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994*, precum și ale Acordului privind aplicarea articolului VII al acordului menționat și integrează, la fel ca acestea, interdicția de a determina valoarea în vamă pe baza unor valori minime. Dreptul Uniunii pune astfel în aplicare dispozițiile dreptului sistemului comercial multilateral, care interzic părților contractante să stabilească valorile în vamă în mod unilateral pentru a-și proteja industriile naționale⁵³.

79. În această privință, apreciem, asemenea Comisiei, că utilizarea „prețurilor-prag” bazate pe valori statistice de către autoritățile vamale pentru a determina valorile în vamă ar putea, în anumite condiții, să încalce interdicția respectivă. În special, aceasta ar fi situația *dacă practica administrativă menționată ar avea un caracter sistematic, iar operatorul economic ar fi lipsit de posibilitatea de a justifica prețurile scăzute indicate în declarația sa*. Astfel, o asemenea practică, care ar exclude acceptarea unor valori de tranzacție inferioare „pragului” și ar implica o ajustare ascendentă a valorilor în vamă declarate, și anume până la „pragul” în discuție, ar constitui în realitate un sistem de valori minime.

80. Cu toate acestea, trebuie arătat că, astfel cum reiese din observațiile părților în ședință, o asemenea abordare nu corespunde practicii autorităților vamale. Dimpotrivă, în cauzele principale, s-ar părea că au existat mai multe schimburi de corespondență între autoritățile vamale elene și reclamantii în scopul de a determina atât natura, cât și valoarea mărfurilor în discuție. Pentru acest motiv, nu se poate susține că reclamantii din litigiul principal nu au avut posibilitatea de a furniza informații suplimentare în cadrul procedurii administrative în fața autorităților vamale. Prin urmare, scenariul în legătură cu care Comisia a avertizat nu s-a produs.

⁵³ Rosenow, S./O'Shea, B., *A Handbook on the WTO Customs Valuation Agreement*, Cambridge University Press, Cambridge, 2010, p. 127, precizează că, înainte de intrarea în vigoare a Acordului OMC privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț GATT 1994, o serie de țări (în special țările în curs de dezvoltare) utilizau valori oficiale sau minime pentru a-și proteja industriile naționale, între alte motive. Utilizarea continuă a valorilor minime de către țările în curs de dezvoltare face obiectul unor rezerve și al acordului celorlalți membri ai OMC. În caz contrar, aceste valori minime sunt interzise.

81. În plus, nu suntem insensibili la argumentul invocat de guvernul francez potrivit căruia „prețurile-prag”, în măsura în care nu rezultă dintr-o reglementare a statului, nu sunt asimilabile unor valori în vamă minime. După cum s-a arătat anterior, interdicția în discuție urmărește să împiedice statele să impună în mod unilateral restricții comerciale sub forma unor valori minime. Cu toate acestea, numai în cazul foarte delimitat descris în prezentele concluzii, „prețurile-prag” ar putea avea eventual un efect similar, și aceasta numai *de facto*.

82. Rezultă că utilizarea unor „prețuri-prag” bazate pe PMC disponibile în AMT constituie, în principiu, o posibilitate de a determina valoarea în vamă a mărfurilor importate care *ar fi conformă cu cerințele dreptului Uniunii*. Aceste „prețuri-prag” ar putea fi considerate „date disponibile în [Uniune]”, în conformitate cu articolul 31 alineatul (1) din CVC și cu articolul 74 alineatul (3) din CVU. Prin urmare, utilizarea unor „prețuri-prag” nu încalcă interdicția privind valorile în vamă minime.

83. Aceasta răspunde la problema în esență identică de a stabili dacă utilizarea „prețurilor-prag” pentru a determina valoarea în vamă a mărfurilor este conformă cu Acordul privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994, la care fac trimitere articolul 31 alineatul (1) din CVC și articolul 74 alineatul (3) litera (a) din CVU, pornind de la o abordare potrivit căreia aceste prețuri au caracterul de „prețuri minime”.

84. Întrucât utilizarea valorilor statistice nu poate fi avută în vedere decât prin aplicarea metodei „fall-back”, prevăzută la articolul 31 alineatul (2) din CVC și la articolul 74 alineatul (3) din CVU, a patra întrebare preliminară în cauza C-72/24 (Keladis I), care privește excluderea unor valori minime și rezerva în favoarea principiilor și a dispozițiilor generale ale Acordului privind aplicarea articolului VII al Acordului General pentru Tarife și Comerț, în aplicarea *tuturor metodelor alternative* de determinare a valorii în vamă, își pierde relevanța și nu mai este necesar să se răspundă la aceasta.

2) Aplicarea indirectă și directă a prețurilor statistice medii

85. În observațiile sale, Comisia adoptă o abordare potrivit căreia ar fi posibilă utilizarea prețurilor statistice medii („prețuri echitabile”) disponibile în AMT numai *pentru a identifica declarații referitoare la mărfuri similare*. Declarația luată ca punct de referință ar putea fi utilizată ulterior pentru a determina valoarea în vamă a mărfurilor importate. Astfel cum explică Comisia, *mediile statistice ale valorilor nu ar fi utilizate în mod direct ca valori care înlocuiesc valorile în vamă declarate*, ci numai în mod indirect pentru a selecta declarația care reprezintă o valoare de tranzacție pentru mărfuri similare care trebuie utilizată pentru a determina valoarea în vamă subevaluată. Comisia consideră că această abordare este acoperită de „flexibilitatea rezonabilă” permisă atunci când se aplică metoda valorilor de tranzacție ale unor produse similare.

86. Avantajul acestei abordări constă în faptul că ar reflecta mai fidel valoarea reală. În plus, abordarea respectivă pare conformă cu principiul potrivit căruia valorile în vamă stabilite prin aplicarea dispozițiilor articolului 31 alineatul (1) din CVC ar trebui, în cea mai mare măsură posibilă, *să se întemeieze pe valori în vamă determinate anterior*, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 1 din nota interpretativă asupra valorii în vamă referitoare la dispoziția menționată. Acest principiu reiese de asemenea din articolul 144 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU, care prevede o flexibilitate rezonabilă în aplicarea metodelor prevăzute la articolul 70 și la articolul 74 alineatul (2) din CVU.

87. Cu toate acestea, în opinia noastră, posibilitatea de a utiliza valori statistice în mod indirect pentru a identifica declarații referitoare la mărfuri similare nu corespunde în întregime ipotezei formulate de instanța de trimitere în ceea ce privește lipsa totală a datelor privind caracteristicile mărfurilor importate, ceea ce ar putea reprezenta un obstacol în calea identificării importului unor mărfuri similare. Imposibilitatea determinării valorii în vamă prin aplicarea articolului 144 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU este de asemenea prevăzută la articolul 144 alineatul (2) din acest regulament, ceea ce deschide calea pentru utilizarea „altor metode adecvate”. Asemenea guvernelor spaniol și francez, considerăm că, în situația în care nu sunt disponibile date mai relevante, în special din cauza lipsei de cooperare din partea operatorului în cauză, care a furnizat o declarație vamală care conține informații inexacte sau insuficiente, și a imposibilității de a efectua un control fizic al mărfurilor, exploatarea datelor statistice agregate identificate la nivelul Uniunii este un mijloc „rezonabil” de determinare a valorii în vamă în sensul articolului 31 alineatul (1) din CVC și al articolului 74 alineatul (3) din CVU, în lipsa unui mijloc alternativ, și corespunde astfel „altor metode adecvate” în sensul articolului 144 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU⁵⁴.

88. Rămâne să se stabilească dacă cerința motivării deciziilor autorităților vamale prevăzută la articolul 6 alineatul (3) din CVC și la articolul 22 alineatul (2) din CVU coroborate cu jurisprudența expusă la punctul 45 din prezentele concluzii s-ar putea opune utilizării de date statistice în vederea determinării valorii în vamă. Guvernul francez susține că datele întemeiate pe statistici agregate nu pot fi utilizate de autoritățile vamale în vederea determinării valorii în vamă a unei mărfi decât cu condiția ca acestea să poată fi aduse la cunoștința operatorului în cauză și să facă astfel parte din motivarea impusă la articolul 6 alineatul (3) din CVC. Astfel, Curtea a exclus în mod expres din motivarea impusă la articolul 6 alineatul (3) din CVC „elementele confidențiale provenite dintr-o bază de date care urmăresc, prin metode de explorare statistică, să detecteze modele comerciale care pot constitui cazuri de fraudă”⁵⁵.

89. Cu toate acestea, *cerința motivării trebuie să fie adaptată naturii fiecărei decizii vamale*⁵⁶ care, în cazul analizat, ar trebui să reflecte utilizarea metodei „fall-back” în vederea determinării valorii în vamă. Or, după cum a explicat Comisia, prețurile calculate statistic care figurează în AMT pot fi comunicate operatorilor economici⁵⁷. În plus, nu este exclus ca cerința motivării să poată fi îndeplinită dacă datele agregate provenite din bazele de date confidențiale sunt utilizate în combinație cu alte date, astfel cum rezultă din bazele de date naționale care ar putea fi aduse la cunoștința unui operator economic. De asemenea, trebuie să se țină seama de posibilitatea acordată fiecărui operator economic de a justifica o altă valoare în vamă decât cea sugerată prin valori statistice. În cazul în care autoritatea vamală respinge datele furnizate de un operator economic, aceasta este obligată să motiveze o astfel de respingere. În aceste condiții, lipsa cooperării din partea unui operator economic nu poate avea ca efect punerea autorității vamale

⁵⁴ A se vedea punctul 75 din prezentele concluzii.

⁵⁵ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 55).

⁵⁶ A se vedea în această privință jurisprudența referitoare la articolul 296 TFUE, potrivit căreia motivarea impusă de această dispoziție trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză. Cerința motivării trebuie să fie apreciată *în funcție de împrejurările speței*, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul pe care destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de act le pot avea în a primi explicații. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice *toate elementele de fapt* și de drept pertinente. Problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de această dispoziție trebuie să fie apreciată *în raport cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă* (a se vedea Hotărârea din 30 aprilie 2009, Comisia/Italia și Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, punctul 48). Din această perspectivă, considerăm că metoda „fall-back” oferă flexibilitatea necesară pentru a permite motivarea unei decizii vamale bazate pe statistici.

⁵⁷ A se vedea punctul 56 din prezentele concluzii.

în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile pe care i le impune dreptul Uniunii. Pentru acest motiv, considerăm că este justificat, în cazul lipsei de cooperare, ca autorității vamale să i se permită să își motiveze deciziile pe baza valorilor statistice de care dispune⁵⁸.

D. Cu privire la intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea rezultatului statistic și importurile care fac obiectul evaluării

90. A treia axă tematică care trebuie examinată în continuare, în prezentele concluzii, care vizează în mod specific a patra întrebare preliminară în cauza C-73/24 (Keladis II), privește intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea unui rezultat statistic și importurile care fac obiectul controlului și în special problema dacă termenul de 90 de zile prevăzut la articolul 152 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de aplicare a CVC și la articolul 142 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU are vocația de a se aplica prin analogie în acest scop. Examinarea aspectelor respective presupune în mod logic utilizarea posibilă a valorilor statistice în vederea determinării valorii în vamă a mărfurilor importate, fapt confirmat la punctele precedente din prezentele concluzii.

91. În această privință, trebuie observat de la bun început că *toate metodele secundare țin seama de elementul temporal*, dat fiind că existența unor diferențe importante în timp poate afecta valoarea mărfurilor și poate conduce la utilizarea unor valori care nu corespund realității operațiunii care trebuie evaluată. În consecință, este necesar să se țină seama de aceasta la aplicarea metodei „fall-back” prevăzute la articolul 31 din CVC și la articolul 74 alineatul (3) din CVU, dat fiind că acestea îi sunt aplicabile aceleași motive precum cele care justifică stabilirea unei referințe temporale apropiate a operațiunii în cadrul celorlalte metode. Acest lucru trebuie înțeles fără a aduce atingere posibilității de a aplica criteriul „flexibilității rezonabile”, pe care îl vom aborda în continuare în prezentele concluzii.

92. Considerăm că o analiză a jurisprudenței confirmă relevanța elementului temporal. Astfel, în hotărârea pronunțată în cauza C-187/21, FAWKES (C-187/21), Curtea a apreciat că o perioadă de 90 de zile, dintre care 45 anterioare și 45 ulterioare vămuirii mărfurilor care se evaluează, pare suficient de apropiată de data exportului, în așa fel încât să se evite riscul unei modificări substanțiale a practicilor comerciale și a condițiilor pieței care afectează prețurile mărfurilor care se evaluează⁵⁹. Se ridică însă problema dacă aplicarea unui asemenea termen în speță poate fi justificată din punct de vedere juridic.

93. În opinia noastră, răspunsul la această întrebare trebuie să fie afirmativ, în special dacă trebuie să se considere că aplicarea termenului respectiv reflectă o „flexibilitate rezonabilă”. În acest context, trebuie amintit că, în hotărârea pronunțată în cauza Oribalt Rīga, Curtea a statuat că termenul de 90 de zile prevăzut la articolul 152 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de aplicare a CVC constituie, așadar, o excepție de la principiul prevăzut la articolul 152 alineatul (1) litera (a) din acest regulament și trebuie, ca atare, să facă obiectul unei *interpretări stricte*⁶⁰.

⁵⁸ Operatorul economic care refuză să coopereze cu autoritățile vamale furnizând informații insuficiente cu privire la mărfurile pe care le-a declarat nu poate invoca ilegalitatea unei decizii vamale pentru simplul motiv că informațiile insuficiente obligă aceste autorități să se bazeze pe statistici. Un astfel de comportament ar trebui calificat drept „*venire contra factum proprium*”.

⁵⁹ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, FAWKES (C-187/21, EU:C:2022:458, punctul 71).

⁶⁰ Hotărârea din 20 iunie 2019, Oribalt Rīga (C-1/18, EU:C:2019:519, punctul 33). Sublinierea noastră.

94. Or, anexa 23 la Regulamentul de aplicare a CVC, intitulată „Note interpretative asupra valorii în vamă”, prevede, în ceea ce privește interpretarea articolului 31 alineatul (1) din CVC, că metodele de evaluare care trebuie folosite în temeiul dispoziției menționate trebuie să fie cele definite la articolul 29 și la articolul 30 alineatele (1) și (2), dar o „suplețe rezonabilă” în aplicarea acestor metode este conformă obiectivelor și dispozițiilor articolului 31 din CVC⁶¹. Această anexă prevede unele exemple pentru a ilustra ceea ce trebuie înțeles prin „suplețe rezonabilă”. Astfel, în ceea ce privește aplicarea metodei deductive prevăzute la articolul 30 alineatul (2) litera (c) din CVC, se arată că *termenul de 90 de zile ar putea fi adaptat cu flexibilitate*. Același lucru ar trebui să fie valabil și pentru dispozițiile CVU.

95. În consecință, *un termen de 90 de zile este, în opinia noastră, adecvat pentru a ține seama de cerințele comerțului internațional*, astfel cum rezultă acestea atât din reglementarea în materie de comerț internațional, cât și din jurisprudența citată anterior. După cum a arătat Comisia în ședință, un astfel de termen este de asemenea adecvat în cadrul aplicării celei de a doua modalități a metodei „fall-back” prevăzute la articolul 144 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU. În schimb, observăm că mai multe părți interesate s-au pronunțat în observații împotriva aplicării unui termen de patru ani, pentru motivul că un asemenea termen ar fi excesiv⁶². Subscriem de asemenea la acest punct de vedere, dat fiind că un termen atât de lung pare de natură să aducă atingere obiectivului de a permite determinarea celei mai precise și mai apropiate de realitate valori în vamă.

96. Întrucât autoritățile vamale sunt obligate să respecte cerințele de proporționalitate cu ocazia aplicării dreptului Uniunii, stabilirea unui termen mai lung nu poate fi, în opinia noastră, justificată decât cu titlu excepțional și ca ultimă soluție, în special atunci când nu sunt disponibile informații mai fiabile, iar obiectivul general de a proteja interesele financiare ale Uniunii, recunoscut la articolul 325 TFUE, nu poate fi atins altfel, în special atunci când este vorba despre asigurarea colectării efective și integrale a resurselor proprii tradiționale reprezentate de taxele vamale⁶³.

97. Având în vedere cele ce precedă, apreciem că articolul 31 alineatul (1) din CVC și articolul 74 alineatul (3) din CVU trebuie interpretate în sensul că *nu se opun aplicării prin analogie a termenului de 90 de zile* prevăzut la articolul 152 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de aplicare a CVC și la articolul 142 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU pentru a stabili intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea rezultatului statistic și importurile care fac obiectul controlului, acest termen putând fi relaxat, dar fără a face excese care aduc atingere obiectivului urmărit de această limitare temporală.

E. Concluzii intermediare

98. Analiza de mai sus a arătat că utilizarea valorilor statistice constituie, în principiu, *o măsură adecvată pentru apărarea intereselor financiare ale Uniunii* în măsura în care aceasta permite administrației să stabilească datoriile vamale și să prevină fraudă care aduce atingere intereselor sale financiare.

⁶¹ A se vedea Hotărârea din 9 iunie 2022, Baltic Master (C-599/20, EU:C:2022:457, punctul 48).

⁶² Comisia a precizat în ședință că datele statistice din baza AMT fac referire în prezent la o perioadă de o lună în loc de 48 de luni. Comisia a susținut de asemenea că ar fi, așadar, posibil să se ia în considerare date mai precise din punct de vedere temporal. Apreciam totuși că Curtea nu dispune de informații precise cu privire la această modalitate de căutare care, în orice caz, nu poate fi aplicabilă litigiului principal.

⁶³ A se vedea punctele 59 și 60 din prezentele concluzii.

99. Utilizarea valorilor statistice în vederea determinării valorii în vamă este posibilă ca măsură de *ultimă instanță* atunci când alte metode nu permit atingerea acestui obiectiv. O asemenea abordare este deosebit de pertinentă în împrejurări caracterizate printr-o *lipsă de cooperare din partea operatorului în cauză*, care a furnizat o declarație vamală ce conține informații inexacte sau insuficiente, precum și prin *imposibilitatea autorităților vamale de a efectua un control fizic al mărfurilor*. Cu toate acestea, aplicarea lor este supusă respectării anumitor cerințe ale dreptului Uniunii.

100. Prin însăși natura lor, „prețurile-prag”, care se bazează pe valorile calculate statistic disponibile în AMT, *nu pot fi utilizate pentru a determina valoarea în vamă* a mărfurilor importate prin una dintre metodele secundare prevăzute la articolul 30 alineatul (2) din CVC și la articolul 74 alineatul (2) din CVU.

101. Cu toate acestea, ca metodă de ultimă instanță prevăzută la articolul 31 din CVC și la articolul 74 alineatul (3) din CVU și în cazul în care nu sunt disponibile alte date mai specifice, datele statistice agregate identificate la nivelul Uniunii pot fi utilizate pentru a determina valoarea în vamă, cu condiția ca decizia unei autorități vamale să îndeplinească cerința de motivare prevăzută la articolul 6 alineatul (3) din CVC și la articolul 22 alineatul (6) din CVU.

102. În plus, analiza noastră a arătat că recurgerea la „prețuri-prag” nu încalcă interdicția de a determina valoarea în vamă pe baza unor valori minime atunci când operatorul economic dispune de posibilitatea de a justifica prețurile scăzute indicate în declarație.

103. În sfârșit, s-a stabilit că *termenul de 90 de zile* prevăzut la articolul 152 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de aplicare a CVC și la articolul 142 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare a CVU *se poate aplica prin analogie* pentru a stabili intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea rezultatului statistic și importurile care fac obiectivul controlului, acest termen putând fi atenuat, dar fără a face excese care aduc atingere obiectivului urmărit de această limitare temporală.

VI. Concluzii

104. În lumina considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (Tribunalul Administrativ de Primă Instanță din Salonic, Grecia) după cum urmează:

- 1) Articolul 30 din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar și articolul 74 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii

trebuie interpretate în sensul că

se opun ca date statistice agregate identificate la nivelul Uniunii să fie utilizate de autorități vamale pentru a determina valoarea în vamă a mărfurilor prin aplicarea metodelor secundare prevăzute de aceste articole.

- 2) Articolul 31 din Regulamentul nr. 2913/92 și articolul 74 alineatul (3) din Regulamentul nr. 952/2013

trebuie interpretate în sensul că

nu se opun ca, prin utilizarea metodei „fall-back” prevăzute de aceste articole pentru a determina valoarea în vamă a mărfurilor, autoritățile vamale să exploateze date statistice agregate identificate la nivelul Uniunii și să le furnizeze operatorilor economici pentru a le garanta dreptul de a fi ascultați, cu condiția ca exploatarea unor astfel de date să prezinte un caracter excepțional și să se limiteze la cazurile în care autoritatea vamală, după ce a epuizat toate procedurile definite de legislație, nu este în măsură să determine o valoare în vamă în conformitate cu celelalte metode prevăzute.

- 3) Utilizarea datelor statistice agregate identificate la nivelul Uniunii în cadrul metodei „fall-back” prevăzute la articolul 31 din Regulamentul nr. 2913/92 și la articolul 74 alineatul (3) din Regulamentul nr. 952/2013 nu poate fi calificată drept aplicarea unui sistem de prețuri minime, cu condiția ca operatorul economic să beneficieze de posibilitatea de a justifica prețurile scăzute indicate în declarație.
- 4) Termenul de 90 de zile prevăzut la articolul 152 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 46/1999 al Comisiei din 8 ianuarie 1999, și la articolul 142 alineatul (2) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 poate fi aplicat prin analogie pentru a stabili intervalul de timp maxim acceptabil între importurile utilizate pentru obținerea rezultatului statistic și importurile care fac obiectul controlului, acest termen putând fi relaxat, dar fără a face excese care aduc atingere obiectivului urmărit de această limită temporală.